

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Katna metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbimai petito eilutė 40 c.; prieš tekstą dvigubai
:- Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė. :-

Naujokams atvykstant.

Nesenai daugeliui iš mūs' teko pergyventi nemažonų persiskyrimo jausmą, atsisveikinti su savo auklėtiniais ir mokiniais, senaisiais kareiviais. Jie, atlikę karo prievolės pareigą, pasiėmę mūsų eilėse reikalingų žinių visiems brangiai ir mylimai tėvynei, jos laisvei bei nepriklausomybei ginti, pagilinę sąmonę, grįžta savo gimtąjį bakūžėn, malone gi šipsena sutiks svečius jų išsilgę laukai, pievos, kurių prieglobstyje jie išaugo, išėjo į vyrus...

Taip, jie grįžta namo ir gal daugiau mums neteks su jais susidurti, jų matyti. Daugelio jų dėl to mums gaila, nes buvo pavyzdingi, geri vyrai, kuriems nereikėjo nuolatos kartoti, ką jie turi dirbti, kaip elgtis. Daugelis jų patys numanė, jog tėvynės pašauktas turi tarnauti jai atsidėjęs, jog šioks tarnybos ėjimas yra šventa kiekvieno jos ištikimo sūnaus pareiga.

Antraip vertus gera bei linksma apleidžiančio mūsų eiles kario išvaizda, jo sudrūtėjęs kūnas, susicementavusi kietame pasiryžime iki paskutinio kraujo lašo ginti savo gimtąjį kraštą dvasia, parodys vadui jo vaisingo triūso rezultatus, gi pasirodę darbo trūkumai — paskatins jį prie uolesnio pareigų ėjimo, uolesnio darbo, kuris prasidės naujai auklėtinių eilei pulkan atvykus.

Štai jau vien dėl ko kiekvienas vadas, atleisdamas senuosius kareivius, privalo nuodugnai ir atydziai peržiūrėti savo darbų eigą praeityje, patikrinti jų tikslumą, pagalvoti apie naujus kelius, naujas mokymo ar auklėjimo priemones, o be to pradėti tuč-tuoju ruoštis prie darbo, kad tinkamai naujokus sutiktų.

Iš tikrųjų kas tai yra naujokas? Jau patsai žodis rodo, jog tai yra naujas žmogus, mūsų svečias, kurį turėsime ne tik išmokinti tam tikrų veiksmų su ginklu, bet, kas svarbiausia, turėsime jį išauklėti, pastatyti jį tam tikras vėžes, duoti jo sielai turinį, kur jis pasemtu reikalingą medžiagą veiksmams ne tik karo lauke, bet ir sugrįžęs namo.

Naujokas tai dažniausiai samanuotos bakūžės sūnus, kuris vyksta mokintis, kaip savo žemę nuo priešų apgynus, tai tyra daugelyje atvejų dar nenusistovėjusi, nepaprastai jautri prieš išorinių įspūdžių — naujenujų, mūsų žemdirbio siela, kuriai kaimė maža įvairu-

mo teko matyti. Tai dažniausiai tas keliauninkas, kuris pirmą kartą apleidęs savo gimtąją pirkę, pirmą kartą išsprukęs iš po motulės sparno leidžiasi į plautų pasaulį. Štai naujoko asmuo. Kaip matome, tai yra jauniklis, geltonsnapis žvirblis, kuris jau gali skraioti, bet dar menkai, kuriam viskas dar nauja, visas gyvenimas rodosi maloni gamtos šipsena. Štai kodėl mes atsidėję turime ruoštis jį sutikti, privalome tinkamai sutvarkyti tiek kareivinės vidų, tiek savų vidų, savo sielą, kad be galo jautriam naujokui iš karto nesužadintų nepasitenkinimo mūsų tvarka ir mumis pačiais.

Prie šios apystovos prisideda dar viena aplinkybė, būtent: naujokas ateina dažnai su iš anksto įskiepytom jam dar namie visai klaidingom pažiūrom, nuo kurių mes ilgai dar neatsipalaiduosim dėl vergovės, laikais padaryto j mūsų žmones slėgimo neigti kareivines, kaipo muštos vietą. Šis jausmas yra pilnai suprantamas. Motinai atiduoti savo vaiką rusams, kad jie jį kankintų, muštų dažnai vien už tą, kad jis nemoka engėjų kalbos — buvo be galo sunku. Ji todėl velyjo, kad jis bėgtų svetur, tolimon Amerikon, velyjo, jį niekad nematyti, negu pergyventi persiskyrimo jausmą, atiduodant jį į ruso nagus.

Šiandien motina neragina sūnaus bėgti Amerikon, nealpsta, lydėdama jį kariuomenėn, betgi jos sieloje nėra dar to tyrumo, to jaukumo, nes dar prisimena, jai giliai įsmigę sielon rusų viešpatavimo laikai su išplaukiančiu iš jų neramumu, kuris ir šiandien pinasi jos dvasios gelmėse su kareiviavimo mintimi. Žmogaus sielos žaizdos ilgai neišdyla. Jas tūkstantį kartų sunkiau užgydyti, negu kūno žaizdas. Štai kodėl naujokas atvykdamas į kareivines, dažnai yra lyg ko prislėgtas, tartum sušalęs; jo sieloje yra kažkokie nejaukumo pėdsakai.

Bet kaip jis nudžiugs, jeigu jis ras čia gyvą susirūpinimą jo asmeniui, paguodą, šiltos meilės jausmą. Kaip jam malonu bus įsitikinti, kad jis čia ne švetimas, kad jis čia mylimas, toks pat pilnateisis narys, kaip ir kiti, kad visi su juo nuoširdūs, jam prielankūs. Kad jis čion iš tikrųjų atvyko mokytis rimto ir kilnaus darbo, kaip tėvyne pavojuje gelbėti, kaip išmokyti tiksliausiai sunaudoti savo pajėgas tiek savo, tiek kitų labui, kad viskas, kas buvo blogo namie kalbama apie kariuomenę — grynas melas.

Pajutęs išmintingą ir atydžią globą, pamatęs kaip nuoširdūs su juo viršininkai, jis iš karto pastaruosius pamylės ir įsitikins, jog kariuomenėje nėra ko bijotis, kad čia toki pat veik šeima, kaip ir namie, kad ir čia yra žmonių, kurie supranta kito širdį, kito skausmus.

Reiškia, pirmoje eilėje reikia paruošti savo jausmus, savo sielą, kad tinkamai naujokus sutikus. Visuomet reikia turėti galvoj, jog jausmu, širdimi daugiau paveiksi j žmogų, negu brangia dovana. Ką verti, kad ir caro rūmai, kuriuosna mes, leiskime, patekome, jeigu ten yra šalta, viskas svetima, nėra širdingumo, kad ten nejauku. Materialiai trūkumai dažnai nejaučiami, jei žmogus esti gerame ūpe, jeigu jis mato, jog yra prasmė kęsti. Priešingame atvejuje, kad ir geriausiai medžiaginiai aprūpintas, jis visad ras priekabių nepasitenkinimui reikšti.

Leiskime todėl nuo pirmo žingsnio naujokui pajusti, jog mes esame jo prieteliai, jo užtarėjai, jog ji mes mylime ir jis bus mūsų ramstis. Duokime jam suprasti, nuo mažiausio viršininko pradedant, jog mes, kad ir vyresni, betgi esame tokie pat piliečiai, kaip ir jis: iš to paties kaulo ir raumenų sudėti, ir mes sudarysime įspūdžius, kurie ji visą gyvenimą lydės. Reikia lygiai atminti, jog pirmieji įspūdžiai yra patys riškieji, jog jaunystės įspūdžių mes visą savo gyvenimą nepamirštame. Todėl ir reikia rimtai susitvarkyti naujokams atvykstant.

Maža paruošti save savo jausmus, kad tinkamai naujoką sutikus; reikia ir apie jo gyvenimo sąlygas kareivinėje pagalvoti.

Namie jis yra pripratęs miegoti minkštoje lovoje, nuo šalčio kailinių šilima apsidrausti. Daryk, kad ir geriausi įspūdi savo susirūpinimu, bet jei neparodysi tai atitinkamu darbu — būsi melagis. Be atydaus, nuoširdaus sutikimo ir atitinkamo elgimosi, itin pirmame naujoko tarnybos laikotarpyje, reikia iš anksto ir apie jo guolį, ir apie indus, apie rūbus pagalvoti.

Šiuo atveju visi skiriami naujokams rūbai išanksto turi būti išmazgoti, išdezinfikuoti, sulopyti, sutaisyti (jei bus išduodami seni), kuopose iš anksto jie turi būti išgauti ir atvykus naujokams išduoti. Čia begalo svarbu, kad rūbai tiktų naujoko stuomeniui, kad jis, apsvilkęs frenčių, apsiavęs kelnes, užsidėjęs kepurę nebūtų panašus į baidyklę ir dėl to nevirstų pajuokos priežastimi.

Indai valgiui: katiliukai, šaukštai privalo būti taip pat išmazgoti, iš visų pusių apžiūrėti ir kuopos sandėlio lentynose laukti naujoko. Tas pats su čiužiniais. Kareivinės privalo būti išmazgotos, kiek galima papuoštos, virtuvėse turi būti kuo griežčiausia švara. Naujokas turi pajusti, kad viskas tai jam paruošta, kad jis buvo laukiamas, kad jis čia yra svetys. Maistas tą dieną turi būti žymiai pagerintas. Pirmieji pietūs kuopoje reikalinga atlikti kuo iškilmingiausiai; karininkų dalyvavimas būtinas.

Taip sutiktas naujokas, sėdęs laišką namiškiams rašyti, tuojau pasidalins su savo motute, kad kareivinėje šilta, jauku, viršininkai rūpinasi, kaip tikri tėvai, kad jam neilgu, jis esąs linksmas, valgis ir priežiūra gera. Čia reikia pridaboti, kad, jeigu naujokas pats nemoka rašyti, už šį patarnavimą nieks neišdrįstų imti iš jo piniginio atlyginimo, reikia jam pažymėti, kad jis greitai laiku išmoks pats rašyti ir galės kitam, tokiam pat gal beraščiui, kaip jis patarnauti.

Toks susirūpinimas turi pasireikšti ne tik iš viršininkų, vadų pusės, pradedant karininkais ir baigiant puskarininkiais bet, ir iš kiekvieno kareivio. Pastarajam, nedrąsūs naujoko žingsniai, jo išvaizda dažnai atrodo juokingi, ir dėl to vyresniųjų kareivių mėgstama iš naujoko pasijuokti, jį pašiepti. Toks senesniųjų kareivių elgesis turi būti griežtai smerkiamas ir draudžiamas. Senas kareivis, kaip ir kiekvie-

nas viršininkas, turi būti prielankus naujokui, drau gingas, kiekvieną žingsnį privalo jam paaiškinti, ma tant naujoką klystant, klaidą darant, neužpuldinėti, negąsdinti jį, bet žmoniškai paaiškinti, kad panašiai elgtis negalima dėl tokių tai priežasčių, kad ateityje jis laikytųsi tokios tai tvarkos, tokios tai taisyklės. Negalima ir juoktis iš jo, jeigu jisai geros valios vedamas, norėdamas gerai pasielgti, bet dėl neigudimo nerangiai atliks tam tikrą judesį, ne taip, kaip pridera išsitar, įsivels ten, kur nereikia. Kiekvienas kareivis privalo atminti, kad metai atgal jis patsai negeriau atrodė. Pirmieji žingsniai visuomet sunkūs. Todėl nuolatos reikia atminti itin pirmus naujoko mėnesius, jog jisai yra mūsų tarpe naujas žmogus, nėra pažinęs mūsų tvarkos, mūsų siekių, todėl ir kiekvienas jo blogas ar geras žygis turi būti įvertinamas, iš šios apytovos išeinant.

Taip turime sutikti naujoką, taip turime elgtis su juo. Kuo didžiausios dėmes privalome kreipti į tą be galo svarbų kareiviavimo laikotarpį, nes kokius grūdus pašėsiame pirmą dieną, pirmą mėnesį naujoko širdyje, tokių vaisių, susilauksime ateity. Atminkime, kaip pasiklosime, taip išmiegosime! Kapit. Tomkus.

„Kario“ komplektavimui. „Kario“ Redakcijoje dar galima gauti iš įvairių metų kai kurių „Kariškių Žodžio“ ir „Kario“ numerių. Dalys, kurioms trūksta „Kariškių Žodžio“ ar „Kario“ numerių, tegul atsiunčia Redakcijon savo įgaliotą žmogų trūkstantiems numeriams pasirinkti. Dalys stovinčios provincijoje, tuo tarpu gali raštu pranešti Redakcijon, kurių numerių joms trūksta, tai tie numeriai bus palikti. Visa tai turi būti padaryta iki lapkričio 8 d.

Kazys Radzevičius,

Lakūno mintys.

Tylus vakars, nėra vėjo,
O gauruoti debesėliai,
Lengvi drąsūs lakūnėliai
Ant nakvynės apsistojo
Ties pačia Freida.

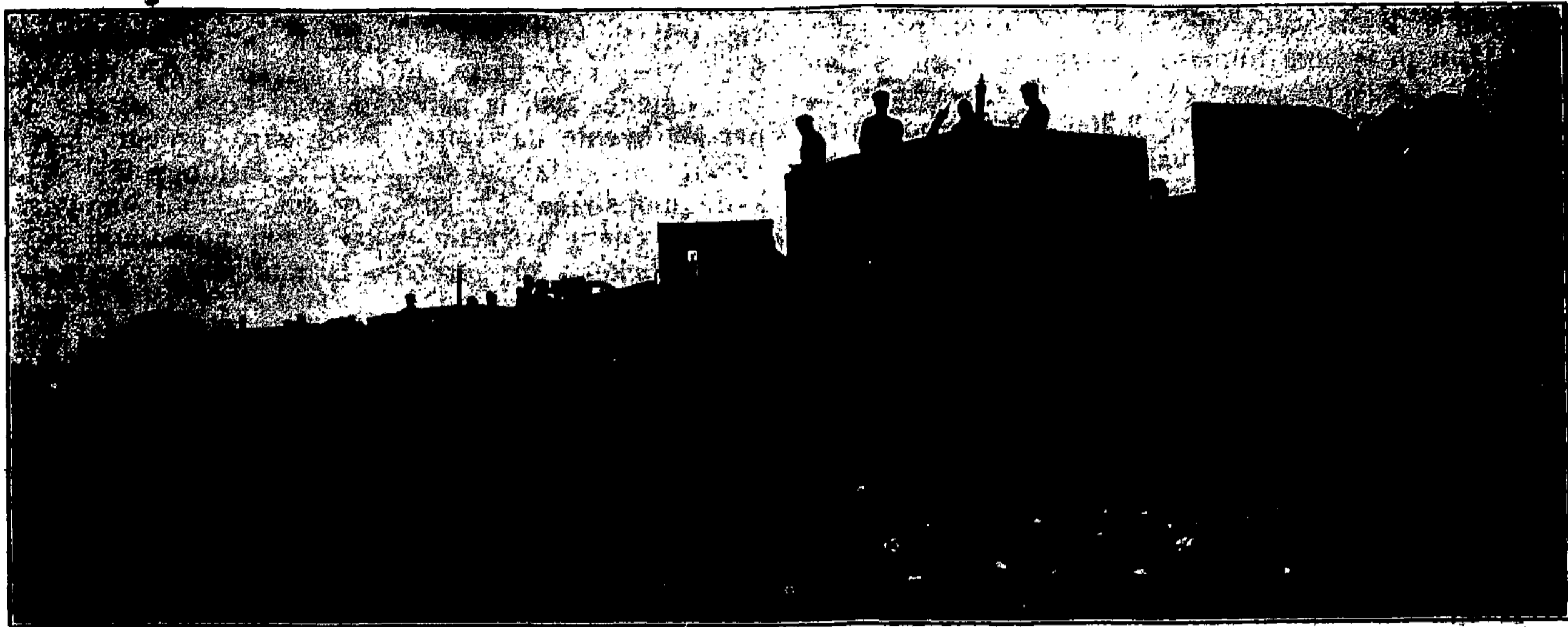
Debesėliai! Kaip aš noriu
Su jumis pasikalbėti,
Jūs sparnais pasigrožėti
Ir paklausti, šilkasparniai,
Ar užjaučiat man?

Gamta miega jau aplinkui...
Tik aš vienas lakūnėlis
Pasilsėt nė valandėlei:
Slėgia mintys tamsios bailios
Kur belėkti reiks.

Lekiu oru... Širdis alpsta...
Lakstytuvas tiktai vienas,
Pasikėlęs, kaip kamienas,
O gamtužė man vis kalba:
Skrisk prie debesų.

Kai kurios mūsų kariuomenės dalys leidžia savo šapirografuotus bei hektografuotus laikraščius, bet ne visos „Kario“ Redakcijai siuntinėja. Todel prašome visų dalių, kurios tik leidžia kokius nors laikraščius ar lapelius, siuntinėti „Kario“

Teko girdėti, kad 4 p. pulkas leidžia „Liepsną“ ir 8 p. pulkas juokų „Blusą“, kurio, rodos, du ar trys numeriai išleisti, bet „Kario“ Redakcija minimų laikraščių negauna.

Šarvuotas traukinys „Gediminas“. (Prie straipsnio: Plienu gaubta kariuomenė).

Redakcijai. Del laikraščių menkumo ar kokių nors trūkumų netenka bijoti pasirodyti, nes ir silpnas darbas yra vertingesnis už nieko neveikimą. Būtų pageidaujama, kad prisijustų ir anksčiau išleistus numerius, kurių nebuvo prisiuntę „Kario“ Redakcijai ar Karo Mokslo Skyriui. Taip pat prašome prisijusti ir tų laikraščių, kurie jau paliove ėję, jeigu tik jie savo laiku nebuvo siuntinėjami K. M. Skyriui ar „K.“ Redakcijai.

SSSR karo laivynas.

Laikraštis „Rus“ tulas Vecen'as rašo apie SSSR karo laivyną. Pasak jo žinių, iki šių metų navigacijos pradžios Kronštado reide vokiečių inžinerių buvo atremontuoti šie SSSR Baltijos laivyno laivai: linijos laivai „Marat“, „Paryžskaja Komuna“ ir „Gangut“, kreiseriai „Aurora“, „Svietlana“, „Butakov“ ir „Spiridonova“, nardomosios laivės „Jaguar“, „Forel“ ir „Kuguar“ ir 5 minininkų divizionai (2 tipo „Ern ir Bucharskij“ ir 3 tipo „Novik“). Be to, dar esama

Pulk. leit. Kraucevičius.

Plienu gaubta kariuomenė.

Didysis karas pagimdė daug naujų priemonių kautis arba taupinti savo gyvas jėgas. Vyraujanti tų priemonių dalis, tai visokios rūšies techniškos priemonės, o tarp šių pastarųjų visokių rūšių šarvuočiai sušė ne mažą rolę.

Kas tai yra šarvuotis? Yra tai plieno šarvu apdengta judanti mašina, kurioje sėdi žmonės ir savo ginklais malšina eiles prieš, gi savo greitumu ir šarvais dar labiau vaikia į žmogaus sielą. Ir labai narsus ir drąsus žmogus, pamatęs prieš save šarvuotį, bėks ir slėpsis. Šiuo savo veikimu į žmogaus sielą šarvuočiai daug daugiau nuveikia, negu savo ginklais. Yra tai taip vadinama moralė šarvuotųjų, labai teigiama ypatybė.

Žiūrint į tai, kur ta mašina gali veikti—eiti, šarvuočiai dalinasi į rūšis. Jeigu šarvuotis gali slinkti gelžkeliu—tai čia bus šarvuotas traukinys, jei plentu arba gerais keliais, tai bus šarvuotas automobilis; jei visai be kelių, net per išartą dirvą, griovius ir kalnus, tai bus tankas. Štai tos šarvuotųjų rūšys, kurios dabar randasi kariuomenėse. Žinoma, vandenynuose yra savo šarvuočiai—drednoutai, orė gi net šarvuoti lakstyvai. Aš kalbėsiu tik apie minėtus tris sausumos šarvuotuosius.

Šarvuoti traukiniai.

Jie atsirado nepersena: didelio išsiplėtojimo per Didįjį karą jie neturėjo, kadangi karas buvo didžiulioje pozicinis, t. y. kariuomenės metais sedėjo viena

prieš kitą, knisdamos žemėn, kaip kurmiai, o jeigu ir puldavo, tai per ištisas savaites nužygiuodavo per 7-10 kmtr. Kur čia veikti traukiniams, juo labiau, kad sunkioji artilerija prieš puolimą išardavo visus laukus ir kelius. Tik paskutiniame kare bolševikų su lenkais 1920-21 m. mes matome gana platų iš abiejų pusių ir dideliame skaičiuje šarvuotųjų traukinių veikimą. Lenkai, pavyzdžiui, turėjo virš 30 traukinių, Rusai dar daugiau. Pastarieji jau turėjo didelę praktiką veikime su šarvuotais traukiniais per pilietinį karą 1919-20 m. pietų Rusijoje, kur karas iš pradžios ir ėjo tik išilgai gelžkelių. Žinoma, čia šarvuoti traukiniai turėjo svarbiausią reikšmę.

Paprastai šarvuotas traukinys susideda iš apšarvuoto garvežio (apšarvavimas gali būti ir nepilnas: šarvas uždengia tik ratus, mašinisto būdelę ir kitas svarbesnes ir permušamas dalis, gi katilas, kaipo storo geležies, kulkos nepermušamas, gali pasilikti neapšarvuotas), vienos ar dviejų platformų su apšarvotomis patrankomis, po 2 kiekvieni platformoj. Patrankos gali būti ne tik lauko, 3-jų colių kalibro, bet ir sunkesnės, iki 6 colių; be to, traukinyje dar yra šarvuotas vagonas su keleta (4-6) kulkosvaidžių. Patrankas ir kulkosvaidžius taip stato ir šarvuoja, kad jie galėtų šaudyti į visas puses ir žmonės prie jų būtų gerai šarvu pridengti. Bet ko daugiau šarvo, tuo sunkiau iš šarvuotio matyti ir blogiau šaudyti. Būna šarvuotųjų traukinių, kur žmogus visai uždengtas ir ginklai pasukami tam tikrais prietaisais, su elektros apšvietimu viduj ir t.t. bet būna traukinių, kur vietoj plieno šarvo mašai su žeme, kad apsisaugotų nuo kulkų. Karo

kelios užsienio išdirbimo, bet Rusuose surinktos nardomosios laivės.

Dabar SSSR iškeltas laivyno padidinimo klausimas. Jūrų karo komisariate išdirbtos dvi programos: mažoji, kuri turi būti neatidėliojant įgyvendinta, ir didžioji, kurios įvykdymas užims ilgesnį laiką.

Mažosios programos vykdymas pavesta vyriausiai laivų statymo valdybai su inž. Krilovu priešaky.

Mažoji programa numato pastatymą Baltijos laivynui:

1) 2-jų lengvųjų kreiserių 3.200 tonų talpos, greitumas — 23—28 mazgai į val., apginklavimas—6 patrankos 6 colių, 4 patr. 75 m.m. ir 2 patrankos 47 m.m. prieš aeroplanus (zenitinės). Kreiseriai turi būti nuleisti vandenin 1927 m.

2) 4-rių eskadros minininkų naujo rusų tipo talpos — 1400 tonų, greitumas — 36 mazgai, mašinos — Parsono turbinos, apginklavimas — 4 patrankos 4 colių kalibro, 2 patr. 47 m.m. (zenitinės) ir 2 patr. pritaikintos nardomųjų laivių naikinimui. Minininkai turi būti nuleisti vandenin 1926 m.

Darbas sulig p. p. 1 ir 2 turi būti atlikti be užsakymų užsieniuse.

3) 7-nių nardomųjų laivių talpos 950—1150 tonų, greitumas 13 m. viršuj ir 9 po vandeniui.

4) 3-jų šarvuotų katerių kovai su nardomomis laivėmis.

Manoma dar labiau sustiprinti Juodųjų jūrų eskadra, kuriai numatoma pastatyti 4 lengv. kreiserius, 8 eskadros minininkus, 8 nardomasias laives ir 12 šarvuotų katerių; be to dar 6 naujus minų užtvėrėjus.

Sibiro ir Poliazinei (Šiaurės) flotilijai numatyta pastatyti 6 kanonierių laivės 1300 tonų talpos VCIK nutarė tam reikalui dar šiemet asignuoti 50 mil. aukso rublių, bet paskutinėmis žiniomis *asignavimas laikinai sustabdytas*.

Taip bolševikai ruošiasi, „nusiginklavimui“.

K. U.

istorija žino daug atsitikimų, kuomet tokie „kaimiški“ traukiniai geriausiai atlikdavo savo uždavinius. Mat daug pareina nuo drąsumo, judrumo ir sumanumo karių, kurie traukinyje. Pats traukinys, tai yra kūnas, o jo smeginis ir siela, tai tie karininkai ir kareiviai, kurie jame sėdi.

Čia aš išvardinau tik taip vadinamą traukinio kovos dalį, bet šarvuotas traukinys dar turi savo bazę: paprastai prekių vagonai, pritaikinti gyvenimui arba vežimui atsargos, tepalo, šovinių, kūro, įrankių kelio taisymui, maisto ir t.t., vienu žodžiu bazėje vežiojama visa, kas reikalinga traukinio gyvenimui. Bazė mūšin neina, o pasilieka užpakalyje.

Šarvuoti traukiniai skiriasi nuo kitų savo brolių šarvuotųjų tuom, kad jie gerai yra ginkluoti, jie turi su savim išstisias baterijas, net ir sunkių patrankų, daug kulkosvaidžių, granatų, sprogstamosios medžiagos. Bet... jisai yra liurbis — nuo savo kelio niekur jau neatsitrauks, o pagadink jam kelią, tai jisai ir visai gali žūti, jeigu kitas traukinys arba kitos dalys jo neišgelbės. Toks nelemtas įvykis ir atsitiko su mūsų traukiniu „Gediminu“ 1920 metais ties Varėna, kuomet atkirtus kelią užpakalyje ir lenkų apsuptas turėjo pasilikti jų rankose: ilgai piškino „Gediminas“ lenkų šaulius iš savo vienos patrankos ir 4 kulkosvaidžių, pagaliau turėjo būti savo komandos apleistas.

Taigi šarvuoti traukiniai yra gera priemonė užimti kokią nors stotį, arba apsaugoti tiltus, stotis ir t. t. savo stipria ugnimi gali suteikti daug paramos savo pėstininkams, jeigu gelžkelio kriptis yra patogus. Traukinio veikimas turi būti greitas, kaip žaibas ir drąsus,

Karo chronika.

— **Latvių karo ministerija** lapkričio mėn. 11 d. rengia „Lačplešio“ ordeno vyrų šventę. Ši šventė rengiama visos kariuomenės dalyse. Joje turi dalyvauti visi ordeno kariai, kurie dabar tarnauja kariuomenėje, kurie paleisti apribotam laikui, kurie yra atsargoje ir kurie yra apdovanoti, bet ordenai neįteikti. Kiekvienas toks karys turi iš anksto pasirinkti viena kariuomenės dalį ir pareikšti savo norą, jog toje dalyje per šią šventę dalyvaus. Kad karo ordeno kariams palengvinti gelžkelio susisiekti su kariuomenės dalimi, karo ministerija susitarė su susisiekimo ministerija, kad jie galėtų gelžkelio dykai į dalį nuvažiuoti ir sugrįžti. Reikėsia tik gelžkelių tarnautojams traukiny ordeno liūdumus parodyti.

Šventė maždaug bus organizuojama sulig įguly, bet gali ir kiekviena atskira dalis šventę rengti. Ordenai, kam jie dar priguli, per šventę su tam tikromis išskilmėmis bus įteikti. Šiuo reikalu kariuomenės vadas išleido kariuomenei įsakymą. Manoma tokią šventę kiekvienais metais rengti. Draugijos rengiasi tinkamai karo ordeno karius pagerbti.

— **Estų karo vadovybėje** įvyko permaina. Buvęs karo ministeris, civilis asmuo, Ambergas atsistatydino. Ne pats atsistatydino, bet priverstė jį viigikogės (seimas) Ambergas neseniai buvo priėmęs į karo tarnybą atsargos kap. Asmanį, kuris Taline turėjo du restoranu, bet prieš į kariuomenę įstosiant susibankrutavo, todėl jis buvo priverstas į kariuomenę stoti. Pasirodė, jog šis kapitonas buvo geras karo ministerio draugas, šis jį tuojuo priėmė.

Kapitonas pastojęs surengė vienam restorane savo draugams karininkams vakarienę, į kurią buvo pakviestas ir karo ministeris Ambergas.

Kai šį įvykį Talino spauda sužinojo, ir pradėjo viešai dėl šio žygio ministerį kritikuoti, tada Ambergas kap. Asmanį vėl paleido iš kariuomenės. Tokiu būdu ministeriui susidarė kebli padėtis ir juo susidoma-

kaip sužeistas žvėris. Aišku, kad tokie traukinio veiksmai be jo gero techniško prirengimo ir aprūpinimo, didžiumoje pareina nuo jo gerai išlavintų drąsių ir miklių žmonių, iš kurių reikalaujama visų savo jėgų, sveikatos ir proto įtempimas. Garbinga ir įdomi tarnystė šarvuotuose traukiniuose, bet ji reikalauja gero išsilavinimo ir puikiausio savo sudėtingų pareigų žinojimo. Užtat ir tarnybos laikas paskirtas 3 metai. Bet šie trys metai daug duoda žmogui mokslo ir žinių, kurios naudingai gali būti sunaudotos išėjus iš kariuomenės.

2. Šarvuoti automobiliai.

Jie irgi kariuomenėse nepersenai pasirodė, kadangi ir pats automobilis yra išrastas ne taip jau senai. Kaip ir šarvuotiems traukiniams Didysis karas nebuvo patogus dirva jų išsiplėtojimui, visgi karo istorija žino keletą atsitikimų, kuomet ir laike pozicinio karo buvo vartoti šarvuoti automobiliai ir gana sėkmingai.

Savo ypatybėmis: greitumas (geru plentu lengvas automobilis eina 60 km. per valandą) geras apšarvavimas ir sunkus šarvuoties sunaikinimas (kulka neima, o pataikinti iš patrankos į mažutį ir greit judantį automobilį — sunkus dalykas) sudaro šarvuotam automobiliui patogias sąlygas gerai padėti savo pėstininkams ir ypač kavalerijai mūsų pradžioje. Greit ir staiga iššokęs kur nors sparne automobilis gali nulemti visą mūšį. Užtat prancūzų kariuomenėje šarvuotųjų automobilių yra daug ir kiekviena kav. divizija turi savo šarvuotuosius.

(B. U.)

vo pats riigikogas. Buvo įneštas vienos partijos del šio įvykio paklausimas. Ministeris norėjo tuojau atsisistatydinti ir neiti į riigikogą paaiškinimų duoti, bet tik kitų jo partijos narių prikalbamas nuvyko pasiaiškinti. Bet riigikogo nariai iš jo tokio elgesio juokėsi ir pareiškė jam savo nepasitikėjimą. Spauda dar iki šiol nėra nusiraminiusi ir reikalauja del tokių darbų buvusį karo ministerį traukti tieson.

— **Turi mokėti latvių kalbos.** Latvių seimas priėmė antruoju skaitymu įstatymo projektą, kuriuo visi latvių kariuomenės karininkai (aktyvios tarnybos ir atsargos) turi mokėti latvių kalbos, o kurie yra neišlaikę kvotimų iš latvių kalbos, bus skiriami į kareivių eiles ir šituose laipsniuose skaitys iki tol, kol išlaikys reikalaujamus kvotimus.

— **Latviai karo srity eina jau nuo žodžių prie darbų.** Jau mes žinome, jog Latvių vyriausybė šiais ir ateinančiais metais karo vyriausybei atleido dideles pinigų sumas karo pabūklams įsigyti. Priėmus šį įstatymą, įvairios užsienio firmos, kaip anglų ir prancūzų siūlė savo patarnavimus. Ilgą laiką latvių vyriausybė užsienių pasiūlymus tyrinėjo ir galų gale rado patogiausia karo pabūklus prancūzų dirbtuvėse gaminti.

Taip neseniai Latvių karo vyriausybė del padidinimo karo vandens laivyno sudarė su viena prancūzų firma sutartį. Šia sutartimi prancūzai privalo per 20 mėnesių pastatyti ir atvežti į Latviją 2 nardomasias laives ir 2 tralierius. Be to, prancūzai ima savo lėšomis šiems laivams vadovauti išmokinti keturius latvių karininkus.

— **Lenkai apdovanojo savo 1863 m. sukilėlius.** Lenkų prezidentas apdovanojo lenkų pasižymėjimo ženkle „Kryż walecznych“ 87 dar gyvus 1863 m. sukilimo veteranus, tarp kurių yra ir Vladas Mickevičius, sūnus poeto Adomo Mickevičiaus.

— **Prancūzų vyriausio štabo viršininko pavaduotoju tapo paskirtas gen. Bineau.**

— **Teisė vokiečių vadus.** Spalių 16 d. 10 korpuso karo teismas Nancej teisė vokiečių generolus ir štabo karininkus, kaltinamus tame, kad 1914 m. rugpiučio 24 d., užėmus Gerbe - Viller (Lotaringijoje), jie įsakė sušaudyti daug gyventojų. Karo teismas už akių priteisė 7 mirties bausmę, tarp kurių yra gen. Klausas ir gen. von Berren, ir keletą 20 metų sunkiųjų darbų.

— **Raudonosios kariuomenės atsargos karininkų lavinimas.** Revoliucinė karo taryba patvirtino naujo įstatymo projektą atlikimui karo prievolių raudonojoje kariuomenėje del asmenų, įgijusių vidurinį bei aukštąjį mokslą. Minimieji asmens nesinaudoja jokiais palengvinimais ir naujokus šaukiant nedalyvauja bendrame burtų traukime. Šios kategorijos asmens, priimti kariuomenėn, du mėnesiu atlieka pradinį karo lavinimą, kaip eiliniai, o po to pereina karo mokyklose 6 mėnesių mokslo kursą ir vienus metus užima jaunesniųjų vadų vietas. Po metų turi jie laikyti kvotimus į atsargos karininko laipsnį ir lieka įskaityti į teritorinės kariuomenės sąstatą.

— **Prieštikiybinė propaganda raudonojoje kariuomenėje.** Vyriausia raudonosios kariuomenės politinė valdžia išdirbo specialų projektą vedimui prieštikiybinės propagandos tarpe raudonosios kariuomenės karių. („P. Zb.“)

— **Karo stovis Sovietų Gudijoje.** Sovietų vyriausybė paskelbusi apsiausties padėtį Vitebsko, Smolensko ir Minsko gub., kurių ūkininkai atsisakė duoti javų badaujantiems Pavolgio gyventojams. Girdėti, kad tose vietose buvę kruvinių susirėmimų tarp valstiečių ir kariuomenės.

— **Nauji bombų mėtytojai aeroplanai.** Italijos laivyno vadovybė padarė Pezia įlankoj bandymus

su naujai išrastais karo laivais ir bomboplanais. Bomboplanai gali judėti ore be žmogaus ir yra valdomi iš tolo. Bandymai davė gerų rezultatų.

— **Prancūzijos parlam. finan. komisija svarsčiusi karo išlaidų biudžetą.** Iki 1925 m. sausio 1 d. Sirijoje kariuomenę sumažins 14.000 žm., t.y. iki Tautų Sąjungos reikalaujamo skaičiaus. Bet Maroke, kol ten eina ispanų kovos su rifkabilais, negalima mažinti kariuomenės ir tenka ten laikyti stiprias pajėgas, kurios dabar siekia iki 64.500 žm. Karo ministeris Nollet pareiškęs, kad galimas daiktas, jog karo tarnyba būsianti sutrumpinta iki vienerių metų, bet prieš tai turi būti perorganizuota visa kariuomenės tvarka.

— **Oro milžino pritaikymas karui.** Jungt. Valstybių karo ministerijoje buvo pakeltas klausimas, koikiems tikslams galėtų tarnauti karo metu milžinas cepelinas Z. R. III, neseniai vokiečių padirbtas ir įteiktas Amerikos vyriausybei. Buvo nurodyta, kad cepelinui karo veiksmuose negroso didelis pavojus, kadangi artilerija gali pramušti vieną arba du laivo balonus, bet uždegti negalės, kadangi cepelinas pripildytas nedegamomis dujomis—geliju. Kiek pavojingesni aeroplanai, kurie užlėkę iš viršaus gali svaityti į jį bombomis, bet juos galės atmušti cepelino artilerija. Karo metu minima cepeliną galės vartoti, sanitarinei tarnybai sužeistus vežioti.

— **Kinų vidaus karas** po trumpos pertraukos vėl prasidėjo. Mukdeniečių kariuomenė užvariusi Pekino vyriausybės kariuomenę ant minų lauko, kur arti 5000 žm. žuvę. Kitose kautynėse, Džehol fronte, vyriausybės kariuomenė nustojusi 1000 žm. užmuštų, arti 3000 žm. sužeistų ir 1700 žm. belaisvėn patekusių.

Spalių 22 d. vienas Pekino vyriausybės gen. Feng-yuhsiang, vadinamas „krikščionių generolas“, su savo 11 divizijų atsisakė eiti prieš Pekino priešininkus ir prisidėjęs prie jų paėmė Pekiną. Tuo būdu Pekinas visai netikėtai atateko Pekino vyriausybės priešininkų rankosna. Susisiekimas su Pekinu nutrauktas.

— **Maroke einančios ispanų derybos su rifkabilais,** kad pastarieji leistų laisvai atsitraukti ispanų 4000 žm. kariuomenės daliai, apsuptai dykumose. Rifkabilai reikalauja palikti ginklus.

— **Anglų kariuomenės sveikata 1921 m.** Tais metais buvo 239.525 vyrai. 5% del ligų jokios tarnybos neėjo (1913 m. tokių buvo 3%). Iš 1000 žm., kaipo netinkančių kariuomenei paleista 27,48 (1913 m. 7,88). Blogąja ilga sirgo 40,3 iš 1000 žm. (1913 m. 50,9 ir 1920 m. 48,3). Dantų gydytoju naudojosi 81,47%

— **Karo apmokinimas Lenkijos mokyklose.** Lenkų karo ministerija išdirbo projektą apie karišką apmokinimą mokyklose. Projektas bus įneštas į seimą. Projektas numato, jog apmokinimas bus pavestas karo instruktoriams.

— **Rusijoje.** Elizavietpolyj tapo paleistas pulkas, kadangi jo kareiviai atsisakė šaudyti politinius kalinius.

— **Gruzijoje bolševikai toliau teroru mėgina nuslopinti sukilimą.** Vientik Tiflize sušaudyta 1200 žmonių. Tarp kitko bolševikai bombardavo Poti. Batumas esąs tartum išmiręs. Daugybė sodžių paversta į pelenus. Tačiau nežiūrint šių baisenybių, sukilimas toliau plečiasi. Gruziniai net praneša apie savo laimėjimus („Mil. Woch.“ 16 Nr.)

— **Svetimos kalbos lenkų kariuomenėje.** Kad turėtų užtektinai laike karo vertėjų, karo vyriausybė ruošiasi įsteigti savo karininkams svetimų kalbų kursus, į kuriuos įeina ir lietuvių kalba. Geriausiai žinantiesiems lietuvių kalbą paskirta 1000 zl. dovanų.

(„P. Zb.“)

— **Mirė vokiečių karo rašytojas** pėstininkų generolas von Frehtag — Loringhoven. Buvo tai žymiausias naujųjų Vokietijos laikų karo rašytojas. Iš

jojo raštų mokinosi beveik visi Vokiečių generalio štabo karininkai. Jis yra parašęs keliolika didelių karo veikalų. Nors minimas generolas gimęs Pabaltijos kraštuose (buv. Rusijos valstybė), pirmąsias karo mokslo žinias gavo Rusijoje ir tarnavo Rusijos gvardijoje, bet paskiau perėjo Vokiečių karo tarnybon ir visa savo gyvenimą buvo ištikimas Vokiečių valstybei. (Oesters. Wehrz.)

Kariuomenės gyvenimas.

E. Karo Mokslo Skyriaus viršininko pareigas majoras V. Steponaitis spalio 25 d. išvyko 10 dienų tarnybos reikalais į Čekoslovakiją.

Karo Mokslo Draugijoj. Pulk. Žukas paskirtas eiti Karo Mokslo Draugijos pirmininko pareigas iki sugrįš iš Prancūzijos minimos draugijos pirmininkas gen. Radus-Zenkavičius, kuris išvyko 2 mėn. prancūzų maršalų akademijon.

Bibliotekų ir karo bibliografijos sekcijos valdybon 1924 — 1925 metams išrinkti: pirmininku mjr. Ružancovas, vice-pirmininku vyr. ltn. V. Jonuška ir sekretoriumi ltn. Leknickas.

Karininkų laikraštis. Karo Mokslo Draugijos Centro Valdyba rūpinasi leisti karininkams laikraštį, kuris būtų dvisavaitinis arba mėnesinis. Tuomet „Karys“ taptų vien kariuomenės skiriamas laikraštis.

Sportas.

Lietuvoje.

Lietuvos Skautams Remti Draugijos Visuotinas narių susirinkimas įvyks š. m. lapkričio m. 1-ą dieną 4 val. p. p. Koperacijos rūmų salėje, Vasario 16 dienos g-vė 2 Nr. Būtinai visų narių dalyvavimas.

L.F.L.S. sumušė „švedus“ 3:1. Buvo skelbiama, kad atvyksta švedai, o pasirodė atvyko iš Rygos latviai su keliais svetimšaliais (anglas ir olandas), kurie savotiškai pasivadino „Juodoji Kaukė“.

Pirmas havtaimas pasibaigė 1:0 „Juodos Kaukės“ naudai, antras 3:0 L.F.L.S. naudai. Komanda nepadarė gero žaidimo, tik jų tarpe buvo keli geriausiai latvių futbolininkai.

L.D.S. — Kultus 1:0 (0:0). Rungtynėse I B komandų laimėjo L.D.S. (Liet. Dviratin. Sąjunga), kuri sekantį sekmadienį susitiks finalo rungtynėse su Kybartų „Sveikata“.

Kauno ir Klaipėdos futbolininkai turės paskutines futbolo rungtynes š. m. Kaune, lapkričio mėn. 1 ir 2 dienomis.

Šeštadienį lapkričio 1 d. 2 val. bus L.F.L.S. aikštėj finalo rungtynės Lietuvos futbolo pirmenybėms tarp Kauno ir Klaipėdos nugalėtojų.

Sekmadienį, lapkričio mėn. 2 d. 2 val. ant L.F.L.S. aikštės tarp miestų rungtynės „Kaunas — Klaipėda“.

III komandų grupėje pirmenybes laimėjo L.F.L.S. Žaibas.

Kaunas — Makabi 2:2. Šeštadienį įvyko Kauno rinktinėi komandai treniruotės rungtynės prieš Makabi. Rinktinė komanda susidėjo iš 3 klubų: Kovas, K.S.K. ir Makabi.

Pirmas havtaimas 2:1 Kauno naudai. Bendras rungtynių stovis 2:2.

Užsieniuose.

Airiai sumušė anglus. Futbolo rungtynės tarp Airijos ir Anglijos pasibaigė 5:0 Airijos naudai. Tai pirmas toks anglų pralaimėjimas airiams.

Talinas — Ryga 1:1. Trečios tarp miestų futbolo rungtynės pasibaigė bevaisiai. Pirmame susitikime rungtynės pasibaigė 1:1, antroje rungtynėse laimėjo Talinas 2:1.

Vokiečių futbolininkai Paryžiuje. Neseniai Paryžiuje įvyko futbolo rungtynės tarp prancūzų „Club Francais“ ir Berlyno „Tennis Borussia“, kurios vyko prie 15.000 žiūrovų. Tai pirmos po karo futbolo rungtynės tarp vokiečių ir prancūzų futbolininkų. Laimėjo vokiečiai 3:1 (2:1). Neseniai įvyko tarpvalstybinės rungtynės tarp darbininkų sąjungų irgi Paryžiuje, kuriose laimėjo vokiečių darbininkai 3:0.

Prancūzų publika, nežiūrint į jų pralaimėjimą, gerai atsinešė prie vokiečių ir šiltai juos priėmė stadione. Laikė puotos dalyvavo karo ministerijos atstovas Delarbre, kuris savo kalboje minėjo apie draugiškus tautų ryšius.

Urugvajus — Argentina Europoje.

Kaip jau minėjome „Kary“, kad pasaulio čempionas futbole Urugvajus nėra geriausia pasaulio futbolo vieneta, nes, grįžusi į namus, turėjo rungtynes su Pietų Amerikos respublika — Argentina ir pirmos rungtynės pasibaigė bevaisiai 1:1. Antrame susitikime jau Urugvajus pralaimi Argentinai 2:1. Į paskutines rungtynes žiūrėtojų prisirinko iki 70.000, kadangi likusių neįleido, tai jie įsiveržė ir policija negalėjo jų suvaldyti. Kitą kartą žiūrėtojai, keršydami policijai, išardė tribūnas ir įsiveržė į žaidimo aikštę. Dėl tų priežasčių prisieidavo rungtynes atkelti. Dabar abi pusės sutinka rungtis Europoje, bet tik ne Amerikoje, nes žaidėjams gresia pavojus nuo azartinių žiūrėtojų.

112,44 klm. į valandą dviračiu. Neseniai garsus prancūzų dviratininkas Brunie bandė mušti pasaulinį rekordą 1 val. važiuojant, bet pravažiavęs 90 klm. susigadino dviratis ir jis buvo priverstas sustabdyti važiuojimą. Laikė to važiuojimo jis pastatė 9 pasaulinius rekordus: 10 klm. — 5 min. 48,2 sek.; 10 min. 55 sek.; 30 klm. — 16 min. 1,8 sek.; 50 klm. — 26 min. 18 sek.; 60 klm. — 31 min. 26,2 sek.; 70 klm. — 36 min. 38,6 sek.; 80 klm. — 41 min. 49,2 sek.; 90 klm. — 46 min. 59,8 sek.

Po kurio laiko Brunie pravažiavo į vieną valandą 112 klm. ir 440 mtr, kas yra nauju pasauliniu rekordu. Nors dviratininkas važiuo užpakaly motociklo, kaip su lyderiu, bet vis tik kojų darbas yra fantastiniai greitas ir nuo to kojų darbas nė kiek nesumažėja.

Klumbergas estų dešimtskovis rekordsmenas paskutinėse rungtynėse parodė dėl lietingo oro blogus vaisius. Bendrai surinko jis tik 6398,99 pnt.

Švedas Janson neseniai pastatė naują Švedijos rekordą dešimtkovoj su 7250,33 pnt.

Dabartinis pasaulinis rekordas priklauso Amerikos studentui Osborne ir yra 7710,775 pnt.

Kariuomenės sportas.

Futbolo rungtynės. Spalio 26 d. įvyko futbolo rungtynės tarp Karo Mokyklos ir Kariuomenės fizinio lavinimo kursų, esančių prie Aukšt. Karininkų D.L.K. Vytauto Kursų, kurias laimėjo kursai 2:0.

Kas girdėti

Neprikl. Lietuvoje.

— **Švedų dovana Lietuvos atstovui.** Spalio 20 d. Švedų karalius apdovanojo Lietuvos atstovą Švedijoje p. Jurkūną Seinių Siaurės žvaigždės ordenu.

— **Lietuvos geležinkelių ir pašto valdybos** tariasi su atitinkamomis Vokietijos įstaigomis dėl pa-

tobulinimo geležinkelių ir pašto šusisiekimo tarp Lietuvos ir Vokietijos, pagreitinant pasų ir bagažo formalybes važiuojant per sieną ir tiksliau suteikiant pašto siuntinėimą greitais traukiniais.

— **Zemės dalinimas.** Šiais metais skirta išparceliuoti 180.000 ha. dvarų ir kaimų žemės. Dirba 210 matininkų.

— **Lietuvos gyventojų raštingumas.** Daugiausia analfabetų beraščių yra Trakų ir Kretingos apskr., būtent: 55,3% ir 51,7% visu gyventojų, o mažiausiai Kauno mieste ir Biržų — Pasvalio apskr., būtent: 32,1% ir 32,5%. Mažiausiai analfabetų yra tarp 20-29 metų amžiaus, būtent, 20,4%, o daugiausia tarp 60 metų ir daugiau, būtent, 57,5%. Sulig tautybėmis daugiausia analfabetų yra rusų tarpe, būtent, 69,5% o mažiausiai latvių tarpe, tik 32,9%.

— **Rokiškio Žemesnioji Viešosios Policijos Mokykla** š. m. spalio 2 d. iškilmingai išleido savo antrąją laidą. Mokyklą baigė 46 asmenys.

Kauno Aukšt. Policijos Mokykloj šiemet mokinasi 45 policijos nuovadų viršininkų padėjėjai.

— **Elektros šviesa vagonuose.** Spalio 18 d. įvyko pirmas įrengtos 5 vagonuose elektros šviesos bandymas. Pirmos laidos vagonai su elektros šviesos įrengimu bus paleisti Kauno — Klaipėdos ruože. Toliau bus įvedama ir kituose vagonuose. Elektros šviesos įrengimas visuose 134 vagonuose truks artį 4-6 mėnesių. Lempas galės uždegti ir užgesinti patys keleiviai.

Okupuotoje Lietuvoje.

— **Mokesčiai.** Žmonės tiek apkrauti mokesčiais, kad geruoju, be policijos, nieko nenori duoti, kadangi yra atimami paskutiniai turtai. Pav., rugsėjo 25 d. naktį lenkų policininkas, raštininkas ir viršaitis atvažiavo į Lieponius, Valkininkų valsč., mokesčių rinkti, kadangi daugumas neužsimokėjo, o kai kurie tiesiog negalėjo užsimokėti. Nuo neužsimokėjusių pradėjo imti paskutinius gyvulius ir rūbus. Kilo riksmas ir keiksmas: *milies, nenorėjusios skirtis su paskutine karvute, buvo išvoliotos purvynė arba sumuštos.* Be to, mokesčiais apkrauti net tie laukai, kurie liko kitoj pusėj, ir kur be apmokamų leidimų negalima nueiti.

— **Lenkų policija iš rytų pasienio prie demarkacijos linijos.** Visa lenkų policija, saugojusi rytų sieną, iškelta prie demarkacijos linijos, o rytų sieną saugos kariuomenė, nes policija nemokėjo kovoti su banditizmu. Kadangi iki šiol prie demarkacijos linijos nebūdavę plėšimais, išskyrus Ceikinių rajoną, tair žmonės, gyvenantieji prie demarkacijos linijos, pradeda bijoti, kad banditizmas kartais neatsektų paskui policijos iš rytų į vakarus.

Užsieniuose.

— **Čekoslovakų šventė.** Spalio 28 d. Čekoslovakijoje švenčiama Čekoslovakijos nepriklausomybės sukaktuvio diena.

— **Lietuvos pavyzdžiu.** Vašingtone pasirašyta sutartis tarp Jungt. Valstybių ir Lenkijos dėl Lenkijos skolos Amerikai sutvarkymo.

— **Paleistas Vokietijos parlamentas.** Spalio 20 d. prezidento Eberto įsakymu paleistas reichstogas, kadangi nesusitarta dėl vyriausybės pertvarkymo. Nauji rinkimai įvyks lapkričio 30 d.

— **Sniego pūgos Baltijoje.** Švedų Baltijos jūrų uostuose buvo smarkių sniego pūgų, kurių metu paskendo keletas laivų, jų tarpe švedų 2500 tonų laivas „Fylgia“ su 20 žm. igula.

— **Nykštukų tautelė.** Anglų laikraštis „Daily Express“ praneša, kad Kongo (Centralinėj Afrikoj) atrasta maža nykštukų tautelė, kuri yra vienos negrų giminės baudžiuoj.

— **Norvegijoje apgriuvo kalnas.** Netoli Kristianijos apgriuvo kalnas. Visiškai užgriuvo trys ūkiai miesto elektros stotis ir telefono centralinė. 10 žmonių užmuštų ir keliolika sunkiai sužeistų.

Atsiųstieji Redakcijai spaudiniai.

Krivulės 9 Nr. nesenai išėjo iš spaudos. Šiame numeryj, tarp kitko, yra stud. J. Štuopio str. „Daina“ kariuomenėj, kur nusakoma, kaip „Dainos“ draugija, dalyvaujant artistui K. Petrauskui, muzikui St. Šimkui ir kitiems, 1920 m. važinėjo pafrončiu, kad dainomis kareiviams ūpąkėlus. Tačiau įdomiausia mums tai 12 paveikslų iš parodomųjų Aukštųjų D. L. K. Vytauto Kursų 1924 m. manevrų. Parodyta ir kaip kautynių skyrius prie vietos prisitaikęs, ir kaip tankai atakoti eina, ir kaip jie spigliuotas pinkles naikina, kaip Respublikos Prezidentas į kariuomenę kalba ir daug kitko. Šis numeris reikėtų kariuomenėj praplatinti.

P. R.

Ltn. Darius, Beisbolo žaidimai. Vyr. Štabo Karo Mokslo Skyriaus leidinys 64 pusl. su 7 brėž. Kaunas, 1924 m.

Nedidelio, bet praktiško formato nauja sporto knygutė, kurioj aprašomas amerikoniškas tautinis žaidimas, kuris yra mažai pas mus žinomas. Sportininkų tarpe šis žaidimas, pradėtas 1922 metais, prie visų dedamų pastangų, iki šiai dienai dar neprigijo. Gal yra to žaidimo šalininkų ar priešininkų, bet kaip matyti iš tų metų gyvenimo, kad jis ne tik nepradėjo plėstis, bet šiais metais net ir negyvuoja. Kad ateity jis turėtų pasisekimą, reikia labai abejoti dėl to žaidimo įrankių brangumo ir žaidimo taisyklių sunkumo. Jis, kaip matyti, per 2 metus buvo pas mus ne taip surantamas ir įvertinamas, kaip kiti kolektyviai žaidimai. Ši žaidimą bandė 10 metų atgal Europoje įvesti ir išplėsti, bet teigiamų vaisių nėra. Vargu ar šis žaidimas, neprigydomas sporto šalyse, galės prigyti Lietuvoje, kur toks mažas skaičius ir be to dar neturtingų sportininkų.

Bet nežiūrint į visas tas sąlygas, knygutė yra labai naudinga susipažinimui su šiuo žaidimu, nors gaila, kad knygutė nėra papildyta taisyklėmis, kurios tilpo 1922 metais „Lietuvos Sporte“, todėl ji nesudaro pilno vadovėlio. Medžiaga, kaip matyti buvo imta iš geiausių ir naujausių Amerikos sporto šaltinių. Gal būt mums šis vadovėlis palengvins išmokti sunkiai prigyjantį beisbolą.

Tarp kitko įžangoje autorius sako, kad tik 1922 m. sportas Lietuvoje pradėjo plėtotis, kad iki to laiko būk nieko nebuvo ir „kilo mintis įvesti nors vieną žaidimą (beisbolą)“. Toks Lietuvos sporto istorijos nušvietimas neatitinka tikrenybei, nes iki to laiko (1922 m.) Lietuvos jaunimas pažino visus sporto žaidimus ir šakas, kurias ir dabar žaidžia.

Beisbolo žaidimo skyriuje autorius nevisiškai teisingai nušviečia 1923 metų tarptautinės beisbolo rungtynes. Tokių rungtynių negalima vadinti tarptautinėmis, nes jos įvyko pripuolamai ir ne su estų beisbolininkais, bet su estų sporto klubo „Kalėv“ futbolo komandos žaidėjais, kurie tuo laiku viešėjo, pravažiavę pro Kauną. Juridinėmis rungtynėmis mes negalime skaityti, nes įvyko ne tarp valstybių ir ne tarp beisbolininkų (nes estai buvo tik futbolininkai).

Pats vadovėlis, kad ir nepilnas, bet dabartinius mūsų sportininkų ir beisbolininkų reikalus pilnai patenkina.

S. Garbačiauskas.

Redakcijos atsakymai.

Visiems, kurie klausia Redakcijos tokiems klausimais, kurie liečia drausmės baudą dalyse, pranešame, kad į tokius klausimus nebeatsakinsime, kadangi: 1) drausmė dalyse turi būti gerai pažįstama visiems viršininkams ir ja einant savo pavaldinius bausti, o jeigu kuris jų prasilenktų, galima komandos arba statute numatytu keliu skųstis aukštesniam viršininkui; 2) iš panašių klausimų, nežinant aiškesnių klausėjo santykių su savo viršininkais, aplinkybių, prasi Kaltimo priežasčių ir dalies, bei tarnybos padėties Redakcijai beveik negalima teisingai išrišti klausimo, kadangi pats klausimas yra šališkas ir tuo būdu panašūs klausimai gali kenkti karo drausmei.

J. Kuncei. „Kari“ Jūsų prašytą laiką siūsim. Eilės netinka. Silpnos.

Zemaičiui Dilgiui. Jeigu teismas baudžia už vieną prasikaltimą prieš merginų nekaltybę, tai savaime aišku, kad baus ir už daugiau, jeigu jos tikrai įrodys Tamstos kaltę.

Aukl. A. Jačauskui. I. Tenka išstarnauti pasižadėtas laikas. II. Auklėtinio tarnyba į privalomąją karo tarnybą neįsiskaito. III. Auklėtinis į kitą dalį negali persikelti. Kitais klausimais rasi atsakymą aukščiau.

Vincui E-čiui. Žiūr. š. m. „Kario“ 38 (278) Nr. atsakymą „Kario“ Skaitytojui.

J. Zableckui. Žiūr. š. m. „Kario“ 36 (276) Nr. 51 ats. Bet vargu paleistų, kadangi reikėjo rūpintis prieš stosiant į karo tarnybą arba įstojus neveliau vieno mėnesio.

Gedimniečiui. Nesuprantame, kokiu būdu Tamstą priėmė savanoriu, kadangi įstatymai draudžia priiminti savanoriais jau atlikusius karo tarnybą (priimami tik virštarnybiniais). Tuo būdu Tamstos klausimui negalima jokių įstatymų pritaikinti. Tenka šį ginčą išrišti pačioj dalyj.

Vyr. pusk. J. Balčiūnui. Kadangi tarnybos lape ir priėm. formuliare skaitaisi gimusiu 1902 m., tai 1923 m. Įsak. Kar. 207 Nr. 3 § neturi teisės išeiti iš karo tarnybos.

Petrui Svagždžiui. Del to, kad Tamstos brolis ne vienos motinos, Tamstai paleisti iš tarnybos palengvinimų nesudaro, bet kadangi apie jį neturite jokių žinių, tai žiūrėkite š. m. „Kario“ 38 (278) Nr. atsakymą „Kario“ Skaitytojui.

A. Gentvainiui. Centraliniame Kariuomenės Archyve 2-jo Atskiro batalijono archyvo nėra; matyt, kad iš šios dalies yra susikūręs koks nors pulkas, kadangi 1919 m. visi batalijonai skaitėsi atskirais, pav. Panevėžio atskiras batalionas ir t. t. Žiurėjome 2-jo Atsargos bat. 3 kuopos sąrašuose, bet ten jokio Gentvainio neradome. Praneškite, gal žinote, koks pulkas bei batalionas yra sukurtas iš Tamstos minimo batalijono arba gal žinote minimo batalijono vado pavardę, arba kur šis batalionas stovėjo ir kitokių žinių apie jį. Gal ir pasisektų sužinoti.

M. K. L. Križevičiui, Amerikoje. Tamstos siųstus laikraščius Redakcija gavo. Šie laikraščiai yra mums pažįstami, kadangi mes juos gauname. „Kari“ pasižiūrėti Tamstai pasiunčiame.

J. Bušmanui. Žiūr. š. m. „Kario“ 38 (278) Nr. 57 atsakymą.

P. Narmontui. Kai atitarnausi kariuomenėj, išleis važiuoti į Ameriką.

A. Rakickui. Del vok. paso išgavimo atgal, kreipkis ton pačion įstaigon, kur jį palikai. Okupuotų kraštų gyventojams Lietuvos vidaus pasų neišduoda, duodami tik tam tikri laikini liūdimai.

J. Mockevičiui. Žiūr. š. m. „Kario“ 43 (283) Nr. 67 ats.

Erūnui. Jei norite smulkiai sužinoti savo eilėraščių ydas, tai patartume pasiskaityti M. Gustaičio „Stilistiką“, Bizausko „Literatūros teoriją“, Rygiškių Jono „Lietuvių kalbos gramatiką“ ir V. Dubo „Įvadą į bendrąją literatūrą“. Beraščiai eilių nerašo, bet kartais sukuria tokių dainų, kad labai retas raštininkas vargu besugebėtų net jas ir bepamėgdžioti. Pavyzdžiui, lietuvių liaudies dainos. O taip rašant, kaip Jūs rašot, tai tik gaila laiko ir popieriaus. Eilės, prisiūstos iš „Trimito“ ir tiesiog iš Tamstos, netinka ir jas padėjome į Redakcijos krepšį, nes nesunaudotų raštų nelaikome. Jūs lyg grasinat Redakciją patraukti atsakomybėn už tai, kad ji Jūs raštų nededa ir greit Jums neatsako. Tai visiška nesąmonė. Vistik patariame Jums pamėginti rašinėti proza. Su laiku gal išsidirbtumėt.

Eiliniui S. P. Visai teisingai Tamsta galvoji: viršininkai privalo būti mandagūs su savo pavaldiniais ir visame kame būti jiems geru pavyzdžiu. Pėstininkų viršila negali vadinti save „ponu vachmistru“. Jei jis del nevadinimo jo tuo vardu dar keršija, tai paduokit komandos keliu skundą.

Šiauriui. Jūsų eilesys: „Lapams krintant“ mums netinka, nes formos žvilgsniu yra mediniai kaltinis veltinis, o turinio atžvilgiu, tai nudėvėtas nieko nereiškiąs lo-giškas absurdiškumas kaip:

lapą metu šalia ir kojoms primynęs
spaudžiu kam žeidžia krūtine.

Mums rodo, kad didžiausias kaktuso lapas krūtinės nesužeistų kauniečiui apsilvilkusiam rudens drabužiais. Ka reiškia „žiedas nuvyto jautrios krūtinės“ mums rodo ir pačiam autoriui nėra aišku. Apskritai patartume mesti eiliavus, nes Jūs savo eilėmis tuščiomis ir šabloniškai parašytomis lietuvių literatūros nepralobinsit. Bet visgi patartume pamėginti rašyt proza. Nes Jūsų eilėraščiai labiau panėši į prozą.

Skaityk „Darbininką“.

„Darbininkas“ eina tris kartus savaitėj ir yra kovotojas už darbo žmonių būvį. Jame telpa svarbių ir visiems suprantama kalba parašytų straipsnių. Jis gvildena, kaip Amerikos, taip ir Lietuvos darbininkų klausimus. „Darbininke“ bendradarbiauja žymūs darbininkų prieteliai, sociologai, literatai iš Amerikos ir Lietuvos.

„Darbininką“ leidžia „Amerikos Lietuvių Koperatyvė Sajunga“.

Rašykite savo giminėms Amerikoje ir prašykite, kad jums užrašytų „Darbininką“. Jo kaina metams Lietuvoje dol. 5.50.

„Darbininko“ adresas: 366 Broadway, South Boston, Mass. Amerika.

„Amerikos Lietuvis“ savaitinis, bepartyvis laikraštis. Duoda naudingiausių žinių ir moksliskų straipsnelių. Lietuvos žmonėms labai naudingas laikraštis pasiskaityt, nes daug galima pasimokint ir gražiai, dorai laiką praleist.

„Amerikos Lietuvi“ gali užsisakyt mūsų atstovybėje, Konstantas Norkus, Laisvės Alėja 9, Kauņas. Kas turi draugų Amerikoje, tegul gražiai paprašo užsakyti jam „Amerikos Lietuvi“. Dovanai siųst neprrašyk.

Adresas: „Amerikos Lietuvis“ 15 Millbury St. Worcester Mass., Amerika.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Majoras P. Ruseckas.

Valstybinis spaudinys. Kamao Kanto gatvė Nr. 14